

Cyfrowe miasta w cyfrowej Polsce na finiszu Programu „Rozwój Lokalny”

Jan Maciej Czajkowski
Związek Miast Polskich

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Norweski Związek
Władz Lokalnych
i Regionalnych

OECD

INSTYTUT
ROZWOJU MIAST
I REGIONÓW

Rola cyfryzacji w ekosystemie „Smart City”

„Cyfrowe” miasta + dane + mieszkańcy → Smart City

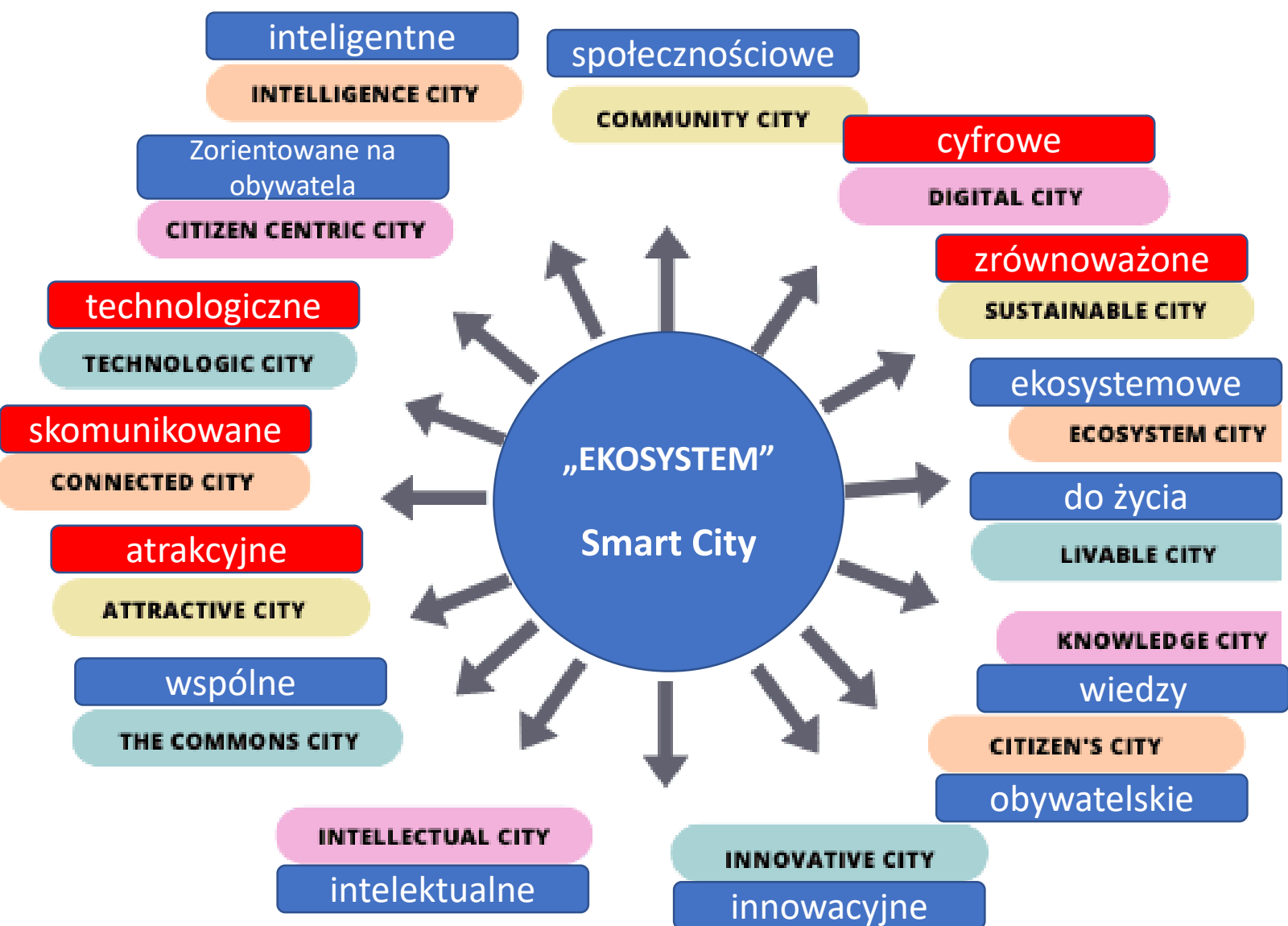
CUD2006=>SustainableUD~2010=>Smart City

PPP: C onnection U rban D evelopment w 2006 r.

CISCO + San Francisco + Soeul + Amsterdam

Konferencje CUD:

SFO 2008, Amsterdam 2008, Seul 2009

„Smart City” wg obecnego najczęściej spotykanego **rozumienia** to miasto, które szeroko stosuje sposoby łączenia i uczestnictwa **wielosektorowych** interesariuszy, **buduje interdyscyplinarne partnerstwa** wspólnie zmierzające do stworzenia mieszkańcom jak najlepszych trwałych warunków do życia i funkcjonowania w mieście.

„Cyfryzacja” jest bardzo ważnym „**wsparciem narzędziowym**” w procesie planowania i realizacji projektów „Smart City”

Smart City vs. Dane – kilka uwag

Planowanie rozwoju miast w oparciu o **rozpoznane potrzeby** mieszkańców, oparte na precyzyjnej **informacji o przestrzeni miasta**.

Przyjazne i efektywne komunikowanie się z mieszkańcami , **współdecydowanie...**

Lokalne zarządzanie i gospodarowanie finansami miasta **oparte o bieżąco aktualizowane bazy danych**.

Dane z georeferencją (bazy danych IP), dostępne centralne **zasoby danych IP**, „cyfrowe” plany zagospodarowania przestrzennego. Poszerzanie baz **otwartych danych**.

Rozwiązania **Smart City** indywidualnie **dopasowane do uwarunkowań** każdego miasta. Wykorzystanie rozwiązań centralnych i środków zewnętrznych w miarę możliwości. Co najmniej **średnioterminowe zaplanowanie projektu** procesu wdrażania wybranych elementów „ekosystemu” **Smart City**, z interaktywnym udziałem mieszkańców.

Wprowadzanie w mieście kolejnych elementów „Smart City” jako **ciągły proces** poprawy jakości zarządzania lokalnego dla zapewnienia mieszkańcom **przyjaznego i bezpiecznego** otoczenia.

Portal otwartych danych

<https://dane.gov.pl/pl>

1) Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy – Ustawa o danych – nowelizacja

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/news/european-data-act-enters-force-putting-place-new-rules-fair-and-innovative-data-economy>

komunikat 11 stycznia 2024

2) Europejskie dane – Raport dojrzałości otwartych danych 2023

<https://data.europa.eu/pl/news-events/news/2023-open-data-maturity-report-has-been-released>

komunikat 14 grudnia 2023

3) Europejskie dane – Akademia danych europejskich. Wiedza o różnych aspektach otwartych danych.

<https://data.europa.eu/pl/academy>

4) Kształtowanie transformacji cyfrowej: Objaśnienie strategii UE, dot. kształtu transformacji cyfrowej

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20210414STO02010/shaping-the-digital-transformation-eu-strategy-explained>

wersja z 19 października 2023

5) DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2019/1024 w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L1024>

z 20 czerwca 2019

6) ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/2854 w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2017/2394 i dyrektywy (UE) 2020/1828 (Akt w sprawie danych)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302854

z 13 grudnia 2023

7) KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW. Europejska strategia w zakresie danych.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0066>

19 lutego 2020

Europejski kontekst prawny Europejski akt w sprawie danych

Akt w sprawie danych (dalej **Akt**), który wszedł w życie **11.01.2024 r.**, jest kluczowym etapem [strategii Komisji w zakresie danych](#), która jest ważnym czynnikiem umożliwiającym osiągnięcie [celów cyfrowej dekady na 2030](#) na 2030 r.

Akt stanowi uzupełnienie [aktu w sprawie zarządzania danymi](#), który zaczął obowiązywać we wrześniu 2023 r., i tworzy procesy i struktury ułatwiające **wymianę danych** przez przedsiębiorstwa, osoby fizyczne i sektor publiczny.

Akt w sprawie danych wprowadza **środki mające na celu promowanie rozwoju norm interoperacyjności** w zakresie **udostępniania danych i usług przetwarzania danych**, zgodnie ze [strategią normalizacyjną](#) UE.

Akt w sprawie danych umożliwi klientom płynną (a ostatecznie bezpłatną) zmianę między różnymi dostawcami usług w chmurze. **Organy sektora publicznego** będą mogły uzyskać **dostęp do danych** będących w posiadaniu **sektora prywatnego** dla pomocy w reagowaniu na niebezpieczeństwa publiczne, (powodzie, pożary lasów) lub podczas wykonywania mandatu prawnego, w przypadku gdy wymagane dane nie są łatwo dostępne w inny sposób.

Akt po wejściu w życie zacznie obowiązywać w ciągu 20 miesięcy, **od 12 września 2025 r.**

Akt umożliwi klientom płynną (docelowo bezpłatną) zmianę między dostawcami usług w chmurze, co zapewni konkurencję i realny wybór na rynku oraz zagwarantuje **dostęp do danych**, generowanych przez urządzenia skomunikowane sieciowo (IoT).

- 1) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie **portalu danych**, Dz. U. 2022 poz. 2415

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220002415/O/D20222415.pdf>

- 2) Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, Dz.U. 2021 poz. 1641

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210001641/O/D20211641.pdf>

- 3) Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu **ustawy o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego**. Dz. U. 2023 poz. 1524

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230001524/O/D20231524.pdf>

- 4) Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie zasobu informacyjnego przeznaczonego do udostępniania w centralnym repozytorium informacji publicznej Dz.U. 2018 poz. 1790

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001790/O/D20181790.pdf>

Otwarte dane w Europie 2023

stan na 06.02.2024 r.

Ocena dojrzałości otwartych danych w 2023.

<https://data.europa.eu/en/publications/open-data-maturity/2023#intro>

- 1) Wg ww. raportu, opartego o ankiety wysyłane przez rządy poszczególnych państw Europy, **Polska i Francja** mają najwyższy wypadkowy „poziom dojrzałości” otwierania danych **98,0%**, przed Estonią i Ukrainą (poziom 96%) czy Niemcami (85%).
- 2) Szczegółowe informacje z ankiety wysłanej w tej sprawie przez rządy Polski i innych krajów Europy do portalu <https://data.europa.eu> są do wglądu pod linkiem
https://data.europa.eu/sites/default/files/odm2023_country_questionnaires.zip,
a metodologia wyliczania wskaźników tutaj:
https://data.europa.eu/sites/default/files/odm2023_method_paper.pdf.
- 3) Ważna publikacja, dotycząca poprawiania jakości publikowanych otwartych danych:
https://data.europa.eu/sites/default/files/report/D2.1.4_Report_on_improving_data_publishing_en_230720.pdf
- 4) Profil Polski w portalu: <https://data.europa.eu/pl/publications/country-insights/poland> (wymienione 3 ważne przykłady z Polski: [GeoPortal](#),
- 5) [ePaństwo Foundation](#) i [Kanarek](#).)

Dane

- 38 581 danych łącznie
- 2 559 zbiorów danych łącznie
w tym:
 - 76 danych chronionych
 - 64 zbiory danych chronionych

Dostawcy danych

- 168 dostawców z administracji rządowej
- 134 dostawców z administracji samorządowej
- 89 dostawców z podmiotów prywatnych

Wizualizacja - warianty

- Brak
- Tabele
- Wykresy / mapy

Rodzaje licencji

15 448 CC0 1.0 – dane w domenie publicznej, brak praw autorskich

23 044 CC BY 4.0 – uznanie autorstwa utworu, wskazanie ew. wprowadzonych zmian

- 1) **Dostawcy wg kategorii JST:** MNPP – **16** miast (z **66**); GMINY – **48** gmin (z **2477** gmin); POWIATY – **5** (z **314** pow.); WOJEWÓDZTWA – **10** (z **16** woj.)
- 2) **Dostawcy spoza kategorii JST, umieszczone w wykazie:** 7 pozycji: **5 urzędów wojewódzkich**, jedno kuratorium ośw. i jeden wojew. san-epid.
- 3) Jedna pozycja **bez wskazania dostawcy:** *Samodzielny Referat ds. Jakości Życia.*
- 4) **Liczba zbiorów i danych w kategoriach JST**

il. JST	typ JST	il. zbiorów	il. danych	0 zbiorów pustych	0 danych pustych
16	MNPP	450	1192	5	8
48	GMINY	63	166	15	16
5	POWIATY	9	9	1	1
10	WOJEWÓDZTWA	10	28	4	4
8	rzęadowy	8	5	2	3

- 5) W gminach: **23 pozycje** danych adresowych, aktualnych na 2016 rok. Bez możliwości pobrania pojedynczego pliku CSV (nieaktywny link). W pozostałych dane dostępne i aktualizowane.
- 6) Problemy z jednoznaczną identyfikacją JST przy wyszukiwaniu – brak ID (np. TERYT)

1. Analiza dotyczyła tylko części **Dostawców: „Administracja samorządowa”**
2. Analizowana była dostępność danych w formatach CSV w trybie „pobierz plik”
(*tam, gdzie były wskazane do pobrania*)
3. Rejestrowane były też różne błędy jednostkowe, np. brak danych i/lub zbiorów danych od dostawcy umieszczonego w portalu, a także problemy, dotyczące daty aktualności danych. Była też grupa danych z administracji rządowej.
4. Z powodu braku standardu metadanych, powszechnie stosowanego dla identyfikacji JST, (np. kod TERYT) istniały problemy z poprawnym wyszukiwaniem zbiorów od jednego dostawcy. Standard metadanych „pasujący” do podmiotów rządowych nie jest wystarczający dla JST.
5. W rejestrze własne dane otwarte zamieściła bardzo niewielka część JST, (20% MNPP, 2% gmin, 1,5% powiatów i 60% województw), w tym duża część z błędami lub brakami, częste też były braki w aktualizacji.
6. Jeśli JST miałyby szerzej wykorzystywać ten portal, wówczas należałoby dokładniej przeanalizować źródła błędów, związane z tą sytuacją i dostosować portal i przepisy do specyfiki JST, które w wielu miastach prowadzą własne portale otwartych danych.

FORUM
ROZWOJU
LOKALNEGO

Dziękujemy za uwagę

e-mail: seminariafrl@zmp.poznan.pl

Zapraszamy na stronę internetową:

www.forum-rozwoju-lokalnego.pl

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Ministerstwo Funduszy
i Polityki Regionalnej

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Norweski Związek
Władz Lokalnych
i Regionalnych

INSTYTUT
ROZWOJU MIAST
I REGIONÓW